

Feri Lainšček
PETELINJE JAJCE
Kurji pastir, druga knjiga

*Dete sem, ko vstopam,
dete, ki ni raslo z leti.*

Čudež

Mali Fêrek je zrl v prazno in si skušal zamisliti, kako je bilo, ko še ni bilo ničesar. Pravili so, da je Bog pred tem, preden je ustvaril nebo in Zemljo, dolgo časa samo spal in sanjal. Kakšne so bile te njegove sanje in kaj vse se mu je v njih napletalo, mu ni znal povedati nihče. Mogoče Stvarnik tega tudi ni nikomur prišepnil in bo za zmeraj ostalo skrivnost. Tako kot bo verjetno ostalo skrito, zakaj se je nato na lepem predramil. Veljalo bo, da se je šele takrat vse začelo. Bog se je namreč zbudil, si pomel oči in se prvič ozrl naokoli, a tudi sam pred seboj ni videl tistega, kakor je bilo, ko še ni bilo ničesar, saj se mu je vsak pogled sproti spremenil v zvezdo. Kamorkoli je pogledal, je nastala nova zvezda. Zato je na nebu toliko zvezd, kot je na Zemlji listja in trave ...

»No!« se je namrščila mama Trejzka in mu z razprto dlanjo pomahala pred očmi. »Kaj že spet sanjaš?« je nejevoljna zategnila. »Jej, dokler je še toplo!« mu je velela, ko je končno ujela njegov predramljeni pogled. »Ni hujšega za želodec kot ohlajeni frígaš.«

Prijel je veliko leseno žlico, premešal po krožniku, povohal prežganko, v kateri so plavale kosmine vli-tega jajca, a si je ni zanesel v usta. Ta grenkoba, topla ali hladna, je bila užitna le, ko je bil želodček prazen, sicer jo je bilo treba pojesti na silo. Mama je še zme-raj trdila, da je v njej nekaj za zdravje, nekaj za moč in še nekaj, kar pomaga otrokom, da hitreje rastejo, Fêrek pa je že vedel, da so v njej le voda, moka in

mast. To pa je bilo skoraj v vsaki jedi, in če bi res pomagalo, bi bil že zdavnaj brdavs.

»Daj,« se je naposled oglasil še oče Pištek, ki je že spraznil svoj krožnik in ga obrisal z ožuljeno skorjico kruha. »Jej, jej,« je blago poprosil. »Še malo pa bo zopet nedelja,« je čez čas dodal in obmolknil. Namigniti je kajpada želel, da bodo takrat spet kaj boljšega jedli. Mogoče prekajene kosti z zeljem ali celo pečeno kuro.

»Kaj pa manjka tej župi?« je bila Trejzka kar nekako užaljena.

»Kaj bi ji manjkalo?« je odvrnil Pištek. »Prav nič ji ne manjka, kje pa,« jo je skušal pomiriti. »Že dolgo mi ni tako teknila ...«

Otrok je medtem že pozabil na žlico in je zopet strmel v prazno.

V resnici pa je zrl nekam tja daleč v preteklost, kjer se je Bog še zmeraj čudil vsemu, kar je ustvaril z očmi. Potoval je od zvezde do zvezde in si zadovoljen ogledoval svojo nebeško stvaritev. Kamorkoli je šel, ni prišel nikoli do konca, zato je bil vse bolj utrujen. Ko je tako stopil tudi na Zemljo, ki jo je prav tako ustvaril s pogledom, je bil že tako izčrpan, da ni več mogel stati na nogah. Sedel je na tla, se naslonil s hrbtom na skalo in si z dlanmi otrl potno čelo. V prah je tedaj padla kaplja njegovega znoja in oživila. Iz nje je nastal prvi človek in Bog se je zopet čudil ...

»Fêrek!« je vzkliknila mama. »Pa kaj ti je?« je vznemirjena vprašala in mu z obema rokama mahala pred očmi. »Če bi jaz vedela, kaj se dogaja s tem detotom,« se je potem, ko se še zmeraj ni predramil, ozrla

k očetu. »Kaj če nama je malega kdo zvrčil?« jo je spreletelo in tako prestrašilo, da je za hip otrpnila.

»Eh,« je krehnil Pištek. »Ne nori,« jo je zavrnil. »Nič mu ni,« je zagotovil in tlesknil s palcem in kalcem nad mizo.

Deček se je zdaj zganil, ga ošinil izpod čela in zopet prijel za žlico. Končno je le srebnil ta grenki močnik, ki se je medtem že res shladil, in ga počasi žvečil. Običajno so ga morali pri jedi priganjati in mu prigo-varjati, tudi če je bilo na mizi kaj bolj okusnega. Še ko je bil res lačen, ga to ni napravilo požrešnega. Mama je bila zategadelj nejevoljna, saj je pomišljala, da se ob kakem skupnem koritu ne bo znašel, temveč bo prej umrl od lakote, kot se pririninil do zalogaja. A tak strah je bil prazen, o tem je bil Fêrek prepričan. Vedel je, da ima v sebi več moči, kot se je mnogim zdelo. Tudi oče je to vedel, saj ni zmajeval nad njim in ga je pri jedi priganjal le zato, da se je mama pomirila.

No, tokrat se ni in ni unesla in je še kar sumničila. »Te kaj boli?« je vprašala. »Imaš mogoče vročino?« je rinila vanj in mu skušala otipati čelo.

Odmaknil se je in pustil žlico v krožniku. Zafríga-na župa mu danes res ni dišala, a ga ni zaradi tega čr-vičilo. Kako je bilo, ko je Bog ustvarjal svet, je tuhtal, še preden so sedli za mizo. Zamišljaj si je, kako so se na vseh koncih in krajih prižigale zvezde, pa kako je Stvarnik švigal med njimi in vmes cepetal od radosti, a ob tisti kapljici znoja, ki da je padla na tla in je iz nje nastal prvi človek, se mu je nekako zataknilo. Človek se ni mogel preprosto prižgati, kot so lahko zasijale zvezde. Tudi se iz ene take drobcene kapljice

ni mogel izvaliti, kot so iz jajca prilezli piščanci in potem zrasli v kure ...

»Kaj pa je potem s tabo?« je vprašala mama. »Nekaj že mora biti, da si tako čuden, kot bi imel strahove,« je vrtala vanj.

»Nič mi ni,« je otrok končno spregovoril. »Le nekaj si mislim ...«

»Misliš?« se je prav zdrznila.

»Ja,« je tiho dejal in prikimal. »Ne vem, kako je lahko Bog napravil človeka iz svojega švica ...«

»Iz švica?!« je vzkliknila. »Kako – iz švica?« je bila na mah vsa iz sebe. »Iz kakšnega vražjega švica?« je vstala, se razkoračila ob njem in terjala odgovor. »Stokrat sem ti že povedala, kako je Gospod ustvaril človeka, zmeraj ti o tem pripovedujem, ti pa še kar blodiš,« je hlatala in vihtela kazalec. »Ve se, kako je bilo, to so božje resnice, zato si takih reči ne smemo izmišljati, ker potem grešimo.«

Fêrek se te njene vihre ni ravno ustrašil, saj je je bil že vaje, a se je kljub temu umaknil k zidu in se skušal nekako skriti za mizo. Kadar se ji je zdelo, da je kaj grešno, običajno ni popuščala. A tokrat greh niti ni bil njegov, saj si vsega tega ni izmislil. Tudi ni ničesar dodal ali spremenil, le zamišljal si je pač ...

»Pusti dete,« je posegel oče. »Raje pogrej župo, da mu ne bo obležala v trebuhu.«

»Saj bom,« je privolila in si obrisala dlani v predpasnik. »Ampak me res skrbi,« je obenem nadaljevala. »Poln je teh blodenj,« je zavzdihnila. »Čudne reči si izmišlja ...«

»Nič si nisem izmislil,« se je uprl Fêrek.

»Si, si,« je vztrajala.

»Nisem, ne,« je zastokal.

»Kje pa si to potem slišal?«

Vprašanje je obviselo v zraku in je kar nekaj časa čakalo na odgovor. V premolku je bilo slišati šepetanje plamenov, ki so se vrtinčili v štedilniku in ohlajali v sajasti cevi, ki je bila pod stropom speljana v dimnik. Vmes se je nekje v svislih žvižgajoč oglasil tudi veter, ki je že ves dan bril po gričih in nanašal sneg v zamete. Zdelo se je, da se je hiška ob sunku kar zganila in zajejala, a bržda je bilo res, da je pokljaj le mraz v tramovih in ni bilo nevarnosti, da bi jim nori zimski vetrovi odnesli streho.

»Ne spravlaj se nanj,« se je potem le oglasil oče.

»Jaz sem mu to povedal ...«

»Ti?!« je zinila mama. »Saj bi lahko vedela,« je na mah izbruhnila. »Kateri drug bedak bi si izmislil kaj takega,« je vreščavo dvignila glas. »Po tvoje je bil Bog itak cestar in je vse to napravil z lopato,« je bila zajedljiva. »Ampak da boš tako vlekel lastnega otroka, tega si pa res nisem mislila,« je zastokala. »Ob tebi se mi bo še zmešalo ...«

»Trejzka, ne seri!« je dvignil glas tudi oče. »Nisem ga hecal, le pripovedko sem mu povedal,« ji je skušal pojasniti.

»Vražjo pripovedko, ja,« je bila še ogorčena. »Namesto da bi ga kaj pametnega naučil,« mu je očitala. »Potem bo pa kje okoli pravil, da je bil človek narejen iz božjega švica,« jo je skrbelo. »Živa se bom v grob pogreznila.«

»Eh, si nora,« je zategnil in odmahnil. »Iz zemlje ali švica, kaka je sploh razlika,« si je zamrmral v brado. »Mogoče pa je vse skupaj res,« se je nato domislil in zaobrnil po svoje. »Kdo pa lahko reče, da ni Bog tudi švical, ko je gnetel tistega svojega Adama,« je že razpredal. »Gotovo pa je švical, ko je potem delal Evo,« se je zarežal, »ker to pa je bila že cela operacija ...«

»Pištek!« je vrisknila in se prekrizala.

»Pri živem telesu mu je vzel ven rebro,« je podkrepil domislico. »Misliš, da gre to kar tako,« je brunдал. »Tudi če si Bog, ne moreš tega napraviti z levo roko,« je duhovičil. »Res pa je tudi, da bi lahko takrat iz rebra napravil kaj drugega ...«

»Bedak!« je bevsknila in ga sunila s pestjo v hrbet. »Oj, si ti en bedak,« je pritrdila in zmajala. »Potem pa se sprašuješ, zakaj je otrok čuden,« mu je oponesla. »Kakšen pa naj bo ob tebi,« je bila presunjena. »Revčka boš napravil iz njega, velikega revčka, potem ti bodo zopet vsi drugi krivi.«

»Dobro, dobro, no,« je s spremenjenim glasom dejal Pištek. »Tako hudo pa spet ni,« jo je pomirjal. »Vse se bo naučil, ko bo čas, le brez skrbi,« ji je zagotavljal.

Trejzka je odprla usta, da bi mu še kaj žolčnega rekla, a je nato kar obmolnila. Bil je trenutek, ko je še lahko požrla grdo besedo in jo zatiščala v sebi. Pištek se je, ko ni želela razumeti njegove šegavosti, običajno razsrdil, kar bi jim lahko po nepotrebem pokvarilo večer. Pobrisala je mizo in zlila postano prežganko iz krožnika nazaj v lonec na štedilniku. Nato je iz prta odmotala že načeti hlebec rženega

kruha, odrezala dolgo, tanko rezino in nanjo namazala slivovo marmelado. Zadišalo je po sladici, ki so si jo redko privoščili, in Fêreku so se naposled le pcedile sline. Vedel je, da je ta slastno namazani kruh mama pripravljala zanj, ni pa razumel, s čim si ga je prislužil. Prej bi namreč pomislil, da si zaradi prepira, ki ga je skoraj zakuhal, zasluži kazen. A mama je rekla le: »Na, da ne boš šel lačen spat.«

Z obema rokama je prijel kruhovo rezino in se z jezikom najprej dotaknil namaza. Mamljivi sladki in kisli okus, ki se ga ni dalo z ničimer primerjati, je imel čudežno moč in ga je na mah prestavil v čas, ko sta z mamu kuhala marmelado. Slive so bile z njihovega edinega drevesa, ki je raslo ob vrtu, dve košari sta dobila pri Fújsinih, eno pri Gorénjih, veliko pa sta jih tudi nakradla. Kadar sta šla z njive, je mama zavila čez ograde in jih skrivaj nabrala v kórbel. Če pa sta se vračala z obiska in jih nista imela kam dati, jih je običajno nabrala v predpasnik. V takih trenutkih mu je bilo neprijetno, saj je čutil, kako zelo se je bala, da je ne bi kdo videl. Vse do doma sta potem hodila hitreje in mama se je ves čas ozirala, kot bi čakala, da bo kdo prilomastil za njo. A v resnici se ni to nikoli zgodilo, zmeraj sta jih srečno prinesla na domače dvorišče in od tam naprej so bile njihove. Tedaj nihče več ni mogel reči, da so njegove, saj so vse slive pač slive. Domače, dobljene in ukradene so se v velikanskem loncu na štedilniku več dni spreminjale v slasten Trejzkin légvar. Vsak, ki mu ga je ponudila, ga je lahko le pohvalil, saj se mu na noben način ni dalo oprekati.

»Kaj pa On, ki vse vidi?« jo je nekoč vprašal. »Kaj si pa On zdaj misli?«

Vprašanje je bilo eno tistih, ki jih je želela preslišati in je le stisnila zobe, a ga je preveč žulilo, da bi lahko odnehal. »Misliš, da si bo to zapomnil, pa bo kaj vprašal na sodni dan?« je še podrezal.

»Kje pa,« je zategnila in odmahnila. »Tebe zagotovo ne bo vprašal, ne boj se, saj nimaš nič s tem,« ga je pomirila.

»Mene ne bo,« je soglašal. »Ampak ne bojim se zase ...«

»Tudi mene ne bo, verjemi,« mu je zagotovila. »Saj bi tam itak zgnile,« je pojasnila in spet odmahnila. »Eni imajo preveč sliv, da bi jih lahko vse pobrali, naš Gospod pa to tudi vidi in se zato ne ukvarja z gnilimi slivami,« je bila prepričana.

Skušal ji je verjeti, a ga je še zmeraj glodalo in je premleval. Vsekakor je bilo tako, da so imeli doma le eno slivo, po nekaterih ógradih pa jih je bilo toliko, da jih ni znal prešteti. Bog, ki je bil pošten in pravičen, je to ves čas gledal, pa ni ukrenil ničesar. Lahko bi namreč ponoči vsaj nekaj dreves prestavil na njihovo dvorišče. Ali pa bi to napravil podnevi, tako da bi vsi videli in bi vedeli, da gre za njegovo delo. Toda Bog tega ni napravil. Ni se želel vmešavati. Nikoli ni na tak način urejal sveta, temveč je le pazil, terjal in čakal, da bodo to ljudje storili sami. Zato je bilo možno, da je takrat, ko sta šla z mamo na tuji grunt po slive za marmelado, res pogledal vstran. Čeprav sta v resnici kradla, jima ni pribeležil greha. Ostala bo to njihova skupna skrivnost ...

»Veš, kaj si mislim,« je zato rekel mami.

»Kaj si že spet misliš?« je nejevoljna vprašala.

»Mislim, da našemu plebánušu tega vseeno ne smeš povedati,« ji je prišepnil. »Ne bodo ti verjeli, da je Bog mižal, ko si kradla.«

»Joj, dete, s čim vse si ti tareš glavo,« je bila ganjena. »Ne boj se, ne bom jim povedala, seveda jim ne bom,« mu je obljubila in ga stisnila k sebi. »Ti pa tega tudi ne smeš nikomur povedati,« mu je nato zabičala.

Prikimal je in vse do danes držal obljubo. Po tistem pogovoru sicer z mamó nista šla več skupaj pobirat po tujih sadovnjakih, a slive so še kar imeli. Tudi v marmelado, ki jo je zdaj slastno lizal s kruha, je bila vkuhana njuna skrivnost. Mogoče je bila ravno zaradi tega tako slastna, da se je ni dalo primerjati z nobeno drugo sladico. In mama je je za to zimo zopet veliko nakuhala. Hranila jo je v kozarcih za kumarice v shrambi in še nekaj v kleti. Bilo jih je toliko, da bodo zaloge zagotovo vzdržale do poletja. Četudi bo Bog, ko bo kdaj posebej pri volji, prišepnil svojim angelom, naj jo gredo poskusit ...

In tako je Fêrek spet začel sanjariti.

Zamišljaj si je, kako bi bilo, če bi v kleti zalotil angele, ki so se prišli sladiti z mamino marmelado. Pritajen za plesnivim čebrom, v katerem se je kisala repa, je gledal, kako so se kot velikanske čebele gnetli ob kozarcih in si oblizovali tanke prosojne prste. Pre-rivali so se, lezli drug čez drugega, tiščali glave v kozarce in vse bolj pozabljali, da so fina nebeška bitja. Čudil se je in čakal, da se bo njihov gospodar zaradi

tega razjezil in jih poklical nazaj v nebeško kraljestvo, a se to ni zgodilo. Bog se tudi tokrat ni želel vmešati. Ali pa jih je morda le po svoje opomnil? Najbolj sladkosnedemu je namreč na lepem spodrsnilo in je padel v marmelado. Angelci so za hip otrpnili, nato pa na vso moč zaplahutali s krilci in mu s skupnimi močmi pomagali iz lepljivega slada. Brisali so ga, drgnili, čistili, saj so se bali, da se mu bodo zlepile krilca in ne bo mogel odleteti nazaj v nebesa ...

»Fêrek!« ga je spet predramila mama. »Kaj ti je danes?« ga je spraševala in ga z oslinjenim robčkom brisala okoli ust, po bradi in vratu. »Še jesti ne znaš več,« ga je oštevala in trdo drgnila, da ga je vse bolj bolelo.

Čudil se je sam sebi, kako se je lahko tako zapacal. Lepljivost je čutil tudi med prsti in si brisal dlani ob hlače, a to je mamó že tako razkurilo, da ga je z vrhovi prstov udarila po roki. Gotovo bi bil tepen, če se ne bi oče dovolj hitro obrnil in ji z dvignjenim kazalcem to še pravi čas preprečil.

»Kar brani ga, ja,« je negodovala. »Ti ne boš pral teh cot, gotovo ne,« mu je oponašala. »Vsaj pri mizi bi lahko bil normalen,« je tarnala. »Morala bom nekaj napraviti z njim,« se je nato odločala. »Ali naj ga peljem k doktorju ali pa k Rozi,« je tuhtala.

»Ne boš, ne,« je odrezal Pištek. »Zdravega deteta mi ne boš vlačila k mazačem,« je zakoličil. »Ženska,« je še pridal, kot bi to pomenilo nekaj slabega. Verjetno je menil, da ni ravno pametna. Fêrek pa je bil tokrat na njegovi strani. Doktorja ga je bilo zaradi injekcij strah, Roze pa se je še bolj bal, saj je bil

prepričan, da je čaralica. Zmeraj ko sta šla z mamok njej, ga je le še bolj prestrašila in se mu zagabila. Podrgnila ga je s svinjskim salom, namazala ga je z ježevo mastjo, na kocko sladkorja je nakapala svojo grenčico, ki jo je moral pogoltniti, čeprav mu je šlo na bruhanje in ga je potem včasih še dolgo bolel želodec. Branil se je, se otepal in skušal pobegniti, a Trejzka ni nikoli popuščala, saj je bila sveto prepričana, da mu bo ciganska arcnija pomagala, ga ozdravila ali vsaj okrepila. Sam v to ni več verjel, prevečkrat ga je že primorala, pa ni bilo nič drugače, zlizal se je, tako kot se je zmeraj zlizal. Praske so se spremenile v kraste in se prej ali slej zacelile. Smrkati in kašljati je bilo treba, dokler nisi vse nesnage spravil iz sebe. Krči v trebuhu so ponehali, ko se mu je naposled dvignilo in je bruhal, ali pa je končno zdravo prdnil. Tokrat pa tako in tako sploh ni imel pojma, kakšno bolezen je imela mama v mislih. Če jo je skrbelo zgolj to, da se ni znal vesti pri mizi, mu Roza gotovo ni mogla pomagati, saj njeni cigani sploh niso jedli pri mizi. Če pa je bilo bolj problem to, čemur je pravila blodnje, mu najverjetneje ni bilo pomoči. Brez sanjarij si namreč življenja sploh ni znal zamišljati. Potem bi bila rešitev le v tem, da bi mu, kakor kdaj na smrt obsojeni kuri, položili glavo na panj in jo odsekali. Pa še tedaj bi se v tej odvrženi glavi kar in kar kaj porajalo in napletalo.

»Kaj pa, če bi vprašala gospoda župnika?« je na glas pomislila Trejzka.

»Kaj bi ga vprašala?« je zamrmral Pištek in si z naglo kretnjo prižgal polovičko cigarete, ki jo je malo prej ugasnil.

»Saj ne vem,« je skomignila. »Mali si ves čas tare glavo s stvarjenjem pa temi svetimi rečmi,« je še razmišljala. »Mogoče pa to kaj pomeni ...«

»Kaj bi pomenilo,« je mrko dejal skozi dim. »Prevečkrat ga jemlješ s sabo v cerkev,« je menil. »Tam sliši reči, ki jih še ne razume, potem si pa po svoje razlaga.«

»Ali pa mu midva ne znava prav razložiti,« je predstavila. »Ravno zato sem pomislila, da bi prosila gosпода,« je še napeljevala vodo na svoj mlin.

Toda Pišteku so šli lasje vse bolj pokonci in si jih je živčno česal z razširjenimi prsti. Res težko bi soglašal s tem, da mu česa ne bi znal razložiti. Tudi ni, kot pobožna žena, mislil, da je le plebánuš tisti, ki ima o tem kaj povedati. A če bi ji zdaj to naravnost rekel, bi ga takoj prijela za besedo in mu očitala, da zapeljuje otroka v stran od vere. Tega pa ji pravzaprav ni želel napraviti. Vedel je, koliko ji je pomenila. Mislil si je sicer svoje, a če je bilo le mogoče, o tem ni govoril. Razen ko je, bogaboječa in poklekna, kot je pač bila, spet prestopila mejo. Dogovorjena sta bila, recimo, koliko drobiža je lahko ob nedeljah dala v štóngec, in če se mu je le zazdelo, da je kaj primaknila, jo je potem še dolgo ošteval. Mašo za kakega pokojnika je lahko plačala le enkrat na leto, razen če se ji je o kom res kaj hudega sanjalo in je bilo nujno. Tudi ji ni dopustil, da bi ob svétkih kaj napekla in odnesla v farovž, saj bi s tem prav tako preseгла mero, ki se

mu je zdela dopustna. Župnik je bil po njegovem pristojen le za dušne zadeve in le v taki obliki mu je bilo treba tudi plačevati. Razen tega pa je bila zdaj tu še ena meja, ki jo je na mah začutil, ni pa si je znal še prav razjasniti. Kaj vse bi se lahko zgodilo, če bi šla Trejzka z malim k župniku, ta pa bi si potem zanj res vzel čas in bi ga podučil po svoje, ga je mantralo. Kaj lahko, da bi iz njega najprej napravil ministranta, sčasoma pa bi ga že tako obdelal, da bi se dal zvabiti v semenišče. Tega pa ni smel dopustiti ...

»Ne, ne,« je rekel iznenada.

»Kaj?« se je zdrznila.

»K verouku bo šel, ko bo čas za to,« je dvignil glas.

»Ničesar ne bo zamudil.«

Ni mu ugovarjala, saj je razbrala, da se je res odločil.

Fêreku pa to ni bilo po volji.

»Jaz bi plebánuša vseeno rad nekaj vprašal,« je začel moledovati. »Zanima me, kaj se zgodi z angeli, če se jim zlomijo krila,« je že spet spraševal. »Ali morajo potem ostati na Zemlji?« je ugibal.

Mama in oče sta se spogledala in želela ta otroška vprašanja preslišati. S Fêrekom je bilo pač tako, da ni bil nikoli docela zadovoljen z odgovori, temveč se je takoj spet česa oprijel in vrtal naprej. Pogosto se je končalo tako, da so jima popustili živci in sta mu preprosto zabičala, naj že enkrat utihne. A če se mu je kako vprašanje zataknilo, mu potem še dolgo ni dalo miru in je spraševal tudi druge.

»Res me zanima, kaj se takrat zgodi z angeli,« je seveda vztrajal. »Morajo tudi oni k doktorju ali jim kdo drug pomaga?«

»Otrok božji,« je vzdihnila Trejzka, »kaj že spet govoriš, no ...«

»To bi lahko vedel, saj sem ti že razložil,« je bil tudi Pištek nejevoljen. »Angeli si ne morejo zlomiti kril,« mu je pojasnil. »Ničesar si ne morejo napraviti, saj niso narejeni iz kosti in mesa kot ljudje.«

»Aja,« je pridihnil Fêrek. »Iz česa pa so?«

»Iz česa,« je dejal oče. »Iz česa?« je vprašujoče ponovil. »Saj sem ti že razložil, da so iz zraka,« se je nato le domislil. »Z angeli je tako kot s škrti in vilami,« mu je skušal pojasniti. »V resnici jih ni, a jih včasih vseeno lahko vidimo.«

»Ne vidimo jih zmeraj, ker so iz božje sape,« je dejala mama. »Le Gospod odloča o tem, ali se bodo kdaj komu pokazali,« je pomenljivo dodala. »Če boš rad hodil k maši in pridno molil, se te bo morda kdaj usmilil.«

»Ampak jaz sem jih že videl!« je zmagoslavno vzkliknil. »Le zamižim pa jih že vidim,« je zatisnil oči in je spet videl angele, ki so reševali ponesrečenca iz marmelade. A zdaj je že tudi vedel, da se niso vznemirili zato, ker bi se bali, da se mu bodo zlepila krila, temveč jih je preplašilo nekaj drugega. Mogoče jih je Bog, ko ga je zagledal izza čebra, želel opomniti nanj, ga je prešinilo. Saj so vendar kradli! To pa se gotovo še ni zgodilo, da bi kdo njegovo vojsko zalotil pri kraji. Če bi jih komu zatožil, bi lahko iz tega nastala velika božja sramota. Ampak saj jih ne bom, je obljubil. Bog bi mi to zelo zameril, si je dejal. Tega res ne smem napraviti, si je zabičal. Gotovo bi se mi maščeval, ga je bilo zdaj že strah in je raje odprl oči.

»To ne velja,« se mu je smejal oče. »Če jih gledaš miže, je tako, kot da bi jih videl v sanjah,« mu je pojasnil. »Čudež bi bil le, če bi jih videl z odprtimi očmi.«

Fêrek si je moral priznati, da jih z odprtimi očmi res še ni videl. Razen tistih v cerkvi, ki so bili iz lesa in niso bili pravi, saj jih ni napravil Bog, temveč jih je nekdo izrezljal in pozlatil. Čeprav ni natanko vedel, kaj je to čudež, je bil prepričan, da se bo nekoč zgodil in jih bo vendarle uzrl. Če si nekaj zelo želiš in napraviš vse, kar je za to potrebno, potem lahko računaš tudi na čudeže, je verjel. K maši je že tako hodil, saj mama tu ni popuščala, odslej pa ji pač ne bo priznal, da se mu ne da oblačiti bele srajce in zloščenih čevljev. Tudi molil ne bo več po svoje, temveč bo lepo ponavljal za njo in za drugimi, čeprav mu bo šlo na živce in molitvam ne bo videti konca. Ali pa si bo celo dopovedal, da ga to nenehno ponavljanje ne dolgočasi. Kako bo to zares napravil, zdaj sicer še ni vedel, a moral je nekaj iznajti. Čeprav ... Kaka pa je razlika, če jih vidiš z zaprtimi ali odprtimi očmi? se je na lepem vprašal. Se ti morda kažejo drugačni, se je vznemiril. Ali pa gre za kaj drugega?

»To me strašno zanima,« je naposled izrekel.

»Kaj že spet?« je zamrmral Pištek, ki si je medtem prižgal novo cigareto.

»Zakaj si ljudje želijo videti angele?« je vprašal.

»Zakaj,« je dejal oče in zakašljaj. »Zakaj, zakaj?« je ponavljal in še kar kašljaj, saj se ni mogel ničesar domisliti. »Zakaj pa jih želiš ti videti?« ga je naposled povprašal. »Zato ker si radoveden,« je odgovoril.

»Ljudje pa tudi,« je povzdignil glas. »Želijo jih videti, ker bi se le tako lahko prepričali, da res obstajajo,« je končno našel odgovor. »Potem jim nihče več ne bi mogel reči, da jih ni.«

»Kako?« je zategnil Fêrek. »Da jih ni?« se je čudil.

»Tako,« je skomignil Pištek. »So ljudje, ki mislijo, da jih ni,« je zatrdil. »Na tem svetu so pač vseh sort ljudje,« ga je želel odpraviti. »Eni verjamejo v to, drugi v ono, tretji v ne vem kaj,« je še zamrmral in odmahnil, saj mu ni želel na široko razlagati.

Deček se je namrščil in spet tuhtal. Ni poznal nikogar, ki ne bi verjel, da obstajajo angeli. Če jih ne bi bilo, v cerkvi ne bi bilo njihovih kipcev, ker jih ne bi znal nihče izdelati. Ne bi jih bilo niti na pokopališču, ne po zidnih nišah in kredencah, tudi na kríspane jih ne bi obešali. Bolj se mu je zdelo, da je z angeli tako kakor z Bogom. Eni ga imajo radi in molijo zanj, drugi pa ga ne marajo ali ga celo zaničujejo in preklinjajo. Bilo pa je tudi res, da ni še nikogar slišal preklinjati angele. Tudi očeta ne, ki se je sicer z Bogom pogosto prerekal in mu tja v nebo govoril hude reči ...

»Kaj pa ti misliš o angelih?« ga je zato vprašal.

»Kaj mislim,« mu je odvrnil skozi dim. »Nič ne mislim,« je zatrdil. »Zakaj bi moral kaj misliti,« je zamrmral in zopet odmahnil. »Preveč drugih problemov imam, da bi si razbijal glavo še s tem,« se je opravičeval in izmikal obenem. »Če so, naj kar bodo, če jih ni, mi je pa tudi prav,« se je naposled izrekel.

»No, no,« je blago posegla Trejzka. »Kaj pa to govoriš?« jo je zaskrbelo. »Saj vendar veš, da so,« mu je prišepnila in ga skrivaj dregnila.

Želela ga je opomniti, naj se preveč ne spozabi pred otrokom, a Pištek je imel že vsega dovolj in ni več pazil na besede. »Ne mantraj me še ti s tem,« je dejal skozi stisnjene zobe. »Niti enega čika ne more človek v tej hiši v miru pokaditi,« je bil ogorčen. »Pametni ljudje se ne morejo okoli tega zediniti, mi pa naj bi pri večerji razrešili,« mu je še navrevalo. »Kolikokrat sem ti že rekel, da mi ne vlačí tega svojega Boga domov, saj nam zmeraj napravi sranje,« ji je oponesel. »Zakaj pa misliš, da si ljudje zidajo cerkve?« je vprašal že ves nasršen. »Zato, ker ga imajo lahko tam zaprtega,« si je odgovarjal. »Da grejo lepo k njemu, ko je za to čas, se pogovorijo z njim, malo pojамrajo, se pokesajo in odkupijo za svoje grehe ...«

»No, evo,« je zastokala mama, saj je že vedela, da se ga ne bo dalo več utišati. »Zdaj bom pa nazadnje še jaz kriva, ki sploh nisem sópnila,« je mrmrala zase in ob pomivanju ropotala z umazano posodo, da bi ga nekako preglasila.

Mali Fêrek se je vse bolj umikal k zidu in se naposled skril v temo za mizo, kjer ga je svetloba iz petrolejke in štedilnika komaj še dosegala. Zopet sta se prepirala zaradi njega, a se ni počutil krivega. Če bi priznala, da ne poznata vseh odgovorov in bi se dalo vprašati plebánuša, se zdaj ne bi prerekala. Njemu pa ne bi bilo treba ugibati, kdo ima prav. Tako mu ni preostalo drugega, kot da je čakal, da bo končno zrasel. To si je zdaj zopet zelo želel in na tihem

prosil Boga, naj mu končno pomaga. Ne briga me za roke in noge, s tem se ne mantraj, mu je dejal, ampak glava bi mi pa morala malo hitreje rasti, je prosil. Povsod vtikaš svoj nos, prav nič ti ne uide, že ves čas gledaš, kaj se tukaj dogaja, zato veš, da najbolj rabim pamet, mu je skušal povedati. Toda Bog mu ni odgovoril in ni z ničimer namignil, da ga bo kmalu uslišal. Zdelo se je, da se je ta večer še najbolj ukvarjal z vremenom. Pošiljal je veter in ga mešal, da je z vseh strani bril čez püjkel in se zaletaval v vogale. Trosil je z neba sneg, ki se je nalagal v zamete in prekrival vse, kar ni štrlelo dovolj visoko. Pred vrati ga je bilo že toliko, da jih niso upali več odpreti, špranje pa je morala mama zadelati s cunjami. Ko se je veter zataknil v strehi in še glasneje zatulil, so se plameni v štedilniku najprej vznemirili, nato pa jim je pobralo sapo in se je zdelo, da se bodo kar pogasili. Skozi reže na vratih je prhnil grenak dim, sence na zidovih pa so migetale. Ustrašil se je za hip, da si ogenj ne bo več opomogel in se ne bo znova razgorel. Mraz, ki je doslej tibal le skozi špranje, se bo prebil tudi skozi zidove, na stenah se bo začel delati led in počasi bo napolnil vse prostore. Otrpnili bodo v njem, hiško bo prekril sneg in tu na püjklju bo vse tako, kot da jih sploh nikoli ne bi bilo ...

In kaj bo potem? ga je stisnilo.

Bog bo seveda zopet gledal vstran in se delal, kot da nima nič pri tem.

Le Fújsin Pišta, ki bo zjutraj okoli hlevov odmetaval sneg, se bo oziral doli po globači in se čudil: »Ja, kje pa so Štájerni?« Potem bo poklical ženo, ki

seveda tudi ne bo mogla verjeti svojim očem, a bo naposled rekla: »Glej, ampak res jih ni.« Nekaj časa bo še zmajevala in se prijemala za glavo, nato bo pa le šepnila: »Kaj misliš, kaj bi to lahko napravilo?« Pišta bo pristopil, se spet ozrl sem doli, a mu gotovo ne bo kapnilo, da so sosedi s hišo vred pod snegom. »Vrag, Trejza, vrag,« bo rekel ženi, »Štájerne je odnesel vrag ...«

Še drugim se bo zdelo to najbolj verjetno, se je ustrašil Fêrek – saj so vedeli, da je zmeraj, ko je Bog mižal, vrag dobil priložnost, da je lahko na hitro kaj uničil. Tiščalo ga je to, bil je ves čas na preži, ni našel večjega zadovoljstva, kot da je lahko kaj izmaknil, pa četudi je bila le najmanjša hiša v vasi. Zato ne bo nihče posumil, da so Štájerni pod snegom in jih ne bodo prišli odkopat, je bil prepričan. Ostali bodo ujeti v ledu in hladu, vse dokler se spomladi sneg ne bo začel tajati. Le oči bodo mogoče lahko obračali in se gledali. Rekli si bodo lahko le še tisto, kar se da povedati s pogledom. Mamine oči bodo verjetno najbolj mile, saj bo tako in tako ves čas molila. Oče bo vmes besno žmirkal, saj se bo vsaj nekajkrat na dan spozabil in bo v sebi grdo preklinjal. Jaz pa, le kdo bi vedel, kako bo z mano, je razmišljal ... Ni mogel reči, da mu ne bo šlo kdaj na jok, a zagotovo se ne bo prepustil. Čakal bo, kot je že ves čas čakal. Hudo mu bo, ker se ne bo mogel niti popraskati in gristi nohtov, a ne bo popustil, saj bo vedel, da jih pomlad ne bo pustila na cedilu. Zmeraj je prišla in bo. Še tako trdovratna zima ji tega ni mogla preprečiti in sploh nihče ...

Trejzka, ki je bila prepričana, da je zadremal, ga je zavila v odejo in ga odnesla v posteljo. Prostor, v katerem ni bilo podkurjene pečice, je bil ledenica. Treba se je bilo pokriti čez glavo in počakati, da se je telo pod pernico ogrelo. Če je šla tudi mama spat, se ji je lahko zavlekel v naročje in skril obraz med njene prsi. Dihal je njeno toplo sapo, ki ga je običajno hitro in sladko uspavala. A tokrat je želela še kaj postoriti, saj so bili zimski dnevi prekratki, da bi vse opravila. Pokrila ga je z blazino in jo narinila z vseh strani, da bi se ga pernato zavetje čim bolj oprijelo. Ko pa se je nato sklonila in ga poljubila na čelo, jo je prijel za roko in jo zadržal ob sebi. »Če bi ti vprašala plebánuša,« ji je šepnil na uho. »Ti bi ga lahko vprašala ...«

»Otrok božji,« je vzdihnila in se stisnila k njemu. »Še ti to ne da miru,« je ugotavljala. »Saj ga boš ti vprašal,« mu je obljubila.

»Če pa oča ne dovoli,« je potožil.

»Lahko ga boš vprašal, ne boj se,« je zagotovila. »Šla bova enkrat k njemu pa mu boš povedal, kar te zanima,« mu je prišepnila. »Kdo pa pravi, da mora oča vse vedeti,« je še dodala. »Vsega pa mu tudi ni treba povedati ...«

»Dobro,« je dahnil. »Ne bom mu povedal,« je zatrdil.

»Vem, da ne boš,« je verjela. »Zdaj pa le mirno zaspi,« je šepnila in ga poljubila.

Pogreznil se je pod odejo in se skril v temo. Namesto strahu, da jih bo prekril sneg in bodo do pomladi tičali v ledenem oklepu, ga je zdaj spet vznemirjalo

upanje. Veliko je bilo tega, kar je želel župnika vprašati, in verjel je, da bo tako izvedel, kakšne načrte ima Bog z njim in za kaj na tem svetu v resnici gre.

Upanje, da se bo Fêrekovo veliko pričakovanje uredničilo, je splahnelo, še preden je nehalo snežiti. V soboto zjutraj se je po zametenih in komaj prehodnih potkah začel od hiše do hiše širiti glas o nenadni smrti dolenskega župnika Matije Balažica. Bil je drugi januar, ponovoletni dan, čas, ko slabih novic ni nihče pričakoval, saj so bili še vsi prevzeti od voščil in dobrih želja, zato se jim je zdelo čudno in strašljivo. Zmajevali so in še kar nekaj časa upali, da se v resnici ni zgodilo. Že večkrat je ljudski glas koga pokopaval, človek pa je bil še živ in je potem še kar živel. Pa vendar tokrat ni bilo tako. Njihov dušni pastir ni imel te sreče. Našli sta ga nečakinji, Micka, ki je z babico že nekaj let živela v farovžu, in Tončka, ki je bila čez praznike za nekaj dni na obisku. Deklici sta podojili kravo, prinesli mleko v kuhinjo in zajtrkovali, potem pa se jima je zazdelo, da vüjček že predolgo spijo in sta ga naposled šli zbudit. Zagledali sta ga na tleh ob postelji. Tončka, ki je vstopila prva, je sicer še pomislila, da ga je obšla slabost, Micka, ki je nato počepnila ob njem in mu položila otroško dlan na čelo, pa je začutila hlad, ki ga je v hipu prepoznala.

»Mrtvi so,« je šepnila.

»Niso, ne,« je iztisnila sestrična, »ne morejo biti ...«

»Pa so,« je glasneje rekla Micka, ki je neizprosni mrtvaški hlad otipala še z drugo dlanjo in pokojnega pobožala po obeh ličnicah. »So, so,« je bila povsem prepričana. »Ni jih več,« je dejala ganjena, njeni

tanki otroški prsti pa so kar sami, kot bi bili tega vajeni, zatisnili mrličeve napol priprte oči.

Tončka se je prijela za glavo in je naslonjena vznak na podboj presunjena hlipala in hlastala, Micka pa je še zmeraj prisebna in čudno mirna, kot nekakšen nebeški angel s hudim sporočilom, tekala po farovžu in iskala babico, pokojnikovo mamó. Vedela je, da je zdaj že tekel čas, ko se ni več mudilo, a čutila je tudi, da mora strašno breme čim prej izročiti. Pogledala je v njeno spalnico in iz gánga na dvorišče, nato se je zopet vrnila v kuhinjo, kjer prej ni bilo nikogar. Babica je stopila iz špájze in jo začudena ošinila. Dojela je že, da se nekaj dogaja, a tako nemilega dejstva se z otroškega obraza le ni dalo prebrati.

»Pridite,« je zaječala vnukinja, »vüjček so ponoči smrtno padli ...«

»Zakaj bi padel?« je dejala starka in se ni zganila.

»Na tleh ležijo in so že mrzli,« je skušala pojasniti.

»Zakaj bi bil mrzel?« je vprašala še bolj začudena, a se še zmeraj ni zganila.

»Ker so mrtvi,« je izrekla.

Zdaj je babica Marija že povsem otrpnila in jo je le še zrla izpod čela, kot da jo želi odgnati. Micka je bila posebne sorte, večkrat si je kaj izmislila in je koga naplahtala, zato ji tudi tokrat ni verjela. Ali pa ji ni sledila, ker je bilo kratko malo neverjetno in se ni moglo kar tako čez noč zgoditi. Če pa se je že zgodilo, se v resnici ne bi smelo ...

»Pridite,« je še prosila vnukinja. »Treba jim je prižgati svečo,« se je nekako spomnila.

»Svečo,« je brez glasu zašepetala starka in se naposled zganila.

Počasi, kakor da po prstih, s skorajda neslišnimi koraki je šla potem Marija Balažic po farovškem hodniku k svetlobi, ki je skozi na stežaj odprta vrata padala iz sobe, v kateri je za vekomaj obležal sin. Videti je bilo, kot da bi nekje globoko v sebi že sprejela, kar še pred trenutki ni niti pomislila in ni pomislila nikoli, da bo odšel pred njo s tega sveta. Ko ga je zagledala negibnega na tleh, zato ni videla le smrti, temveč je obenem videla njegovo življenje vse od rojstva in je videla vstajenje, ki si ga je z njim prislužil. Stopila je v sobo in se naposled zgubala ter najprej segla po očalih, ki so obležala tam pod stolom. Zdelo se je, kot da bi mu jih želela spet nataktniti, saj so bila že iz mladosti del njegovega obličja, a se je nato premislila in je le trdo pokleknila. Zazrla se je za trenutek v bleda lica, se s čelom dotaknila sinovega čela in zastokala. Iz očesa se je utrnila solza in padla na pokojnega otroka.

»Zakaj ni Gospod vzel mene?« ga je vprašala. »Zakaj je želel vzeti tebe, ki bi lahko storil še toliko dobrega?« je zavzdihnila.

Potem je to še kar ponavljala.

Stara je bila sedeminsedemdeset let, Matija pa bi jih februarja dopolnil triinpetdeset. Njen zemeljski čas se je počasi iztekal, starost se je naselila v njej in mnoge moči so ji pešale, tako da je včasih komaj še zmogla vse prav postoriti, on pa je bil še ves vprežen v življenje in veliko tega je še nameraval. Skušal je zbrati denar za obnovo cerkve. Razen tega je

zadnje čase zopet govoril, da bi rad napisal še kako povest o življenju na teh gričih. Odkar je leta 1946 tu, v Doléncih, postal župnijski upravitelj in nekaj let kasneje župnik, je Goričko križem prehodil, se ga od blizu nagledal in ga nadvse vzljubil. Želel je pričati o tem ...

A zdaj mu je Tončka že prižigala svečo.

Micka pa je ogrnjena s pletom tekla po zvonarja, ki bo dal vsem na znanje. Zunaj je bilo še nekaj časa vse tiho in spokojno, kot da se daleč naokoli ne bi nič hudega zgodilo. Veter se je pred jutrom stišal, snežinke so se spremenile v pršič, med griče pa se je ulegel suh mraz, ki je rezal do kosti, in vse, kar je le dosegal, spreminjal v led. Poti so bile neprehodne, le redko je kdo napravil gaz, ledene rože na šipah pa so zastirale poglede. Nihče še ni šel z dvorišča, saj je bilo treba najprej odmetati do staj in hlevov ter poskrbeti za živino. A se zaradi tega niso vznejevoljili, bili so vajeni hudih zim, zdele so se jim celo zdrave, menili so, da bo mraz pomoril plesni in mrčes, pomlad pa bo zato lepa in rodovitna. Bil je to tudi čas, ko se nikamor ni mudilo in se je večino poti iz vasi dalo odložiti. Do Šálovec, kjer so bili pošta, krajevni urad in železniška postaja, s katere je vozil vlak v Sóboto, se že cel teden ni nihče odpravil. Tudi ambulanta v Gornjih Petróvcih je bolj samevala, saj se je še bolezen pritajila in uvidevno čakala, da bo življenje spet zamrgolelo. Edino smrt je bila pač smrt. Brezobzirna, neizprosna, neusmiljena in gluha za vse, kar bi jo ustavilo. Prišla je, ko je pač nakánila, in brez pomislekov opravila. Pustila je za seboj mrliča, kaj in kako bodo z njim, je

več ni zanimalo. Zato so se je tako bali, da niti tega, kako do stržena jo sovražijo, niso upali glasno izreči. Bila je močnejša od življenja in večja od človeške pameti. Njene okrutnosti se ni dalo razumeti in njene izbire ne predvideti, zato se ji nisi smel zameriti ...

Tako se je vsaj zdelo Fêreku, ko je potem glas o smrti prhnil v kuhinjo.

Soseda Ágneška, ki je sicer redko prihajala na vrata, je s pestjo potrkala ob les in si na trnacu topotajoč otresla čevlje. Njena drobna, zgrbljena in v črni plet zamotana postava je Pišteka, potem ko je na pol stežaja odpahnil vrata in jo zagledal na pragu, še najbolj spominjala na grabežljivo vrano, ki je ravno priletela in se še otepala. Na njenem temnem, mrkem, zoženem obrazu je bilo izrisano, da ne prinaša dobrega.

»Kaj je?« je izza moževega hrbta vsa slutljiva rekla Trejzka.

»Smrt,« je dela črna ženska. »Mrtveca imamo v fari,« je oznanila. »Gospoda Balažica je popóvska Micka zjutraj našla mrzlega ...«

»Moj Bog,« je mama pridržala sapo in se prekrižala. »Moj Bog, moj Bog,« je še ponavljala in se križala.

»Kako pa veš?« je bolj sumničav vprašal Pištek.

»Šla sem gor do Púfinih, pa so že vsi na bregu vedeli,« mu je odvrnila in naposled le stopila skozi vrata.

»Zvonar je Agi prinesel glas,« je pojasnila. »Tudi kantor je šel že tja,« je poročala. »Pa ženske so ga šle umivat.«

»Potem pa je, jebenti,« se je tudi Pištek zresnil, saj ni bilo več dvoma. Aga je bila župnikova sestra, ki mu je v Dolencih nekaj časa gospodinjala, nato pa se

je zaljubila in se primožila h Kmêtinim v Male Šalovce. Z bratom sta bila ves čas zelo povezana, kdo bi moral to najprej izvedeti, če ne ravno ona ...

»Kaj pa jim je bilo?« je vprašala Trejzka, ki se je za silo zbrala.

»Kaj?« je krehnila Ágneška. »Kaj bi lahko bilo?« je zategnila. »Moral je to biti božji žlak,« si je odvrnila. »Ni moglo biti drugega,« je bila prepričana.

»Ja,« je pritrdil Pištek, »božji žlak, kaj pa.«

»Gospod so imeli strašno revmo,« je dejala Trejzka, ki nekako ni ravno soglašala. »Večkrat so se dali premlátiti s koprivami,« je še dodala. »Tudi Roza jim je s svojim žirom včasih pomagala ...«

»Ti pa tvoja Roza,« jo je zavrnil.

»Če pa mi je sama pravila,« je vztrajala.

»Revma je le nadloga, zaradi nje ni še nihče krepnil,« ji je razložil. »Božji žlak je pa božji žlak,« je zatrdil. »To človeka vzame.«

»Kaj je božji žlak?« je vprašal Fêrek.

Obmolknili so in se zazrli vanj, kot da bi rekel nekaj grešnega. Ni jim bilo po volji, da je rinil mednje in spet spraševal. Mama si je z dlanjo pokrila usta in je le zmajala. Bila je vsa iz sebe in zopet ji je šlo na jok. Zdelo se mu je, da se boji odgovoriti. Ágneška si je povlekla plet nazaj čez glavo in je vznak iskala kljuko, da bi odprla vrata in odšla. Videti je bilo, da želi pobegniti. Oče pa mu je pokazal s prstom v kot in siknil: »Daj, daj, ne seri!«

»Samo vprašal sem,« je šepnil in se odmaknil vznak.

»Pa ravno zdaj!« je oče dvignil glas. »Božji žlak je srčna kap,« mu je potem le pojasnil. »Lahko je tudi

možganska kap,« je še pristavil. »Kako naj vemo, katera je, saj še nihče ne ve,« se je še bolj razhudil. »Bo že prišel oglednik pa bo povedal kaj,« je sklenil. »Ali bodo šli po doktorja,« je čez čas še pomislil. »Plebánuš ni bil kar eden tam ...«

»Za doktorja ne vem,« je dela Ágneš. »Ne vem, kako bi sploh prišel ...«

»Jebenti, ja,« je šepnil Pištek. »Prekleti sneg,« je kar otrpnil, kot da bi tudi njega zdaj stisnilo pri srcu. »Kako naj vem, kdaj pride plug sem gor?« se je povprašal in se dolgo praskal po ličnicah in bradi. »To bo treba nekako rešiti,« se je odločal in zamaknjen tuhtal, kaj naj sploh ukrene. »Res bo peklenško,« je bil vse bolj v zagati. »Kaj lahko en cestar sam napravi?« je obupaval. Bila je sobota, jutri bo kajpada nedelja ... Sami taki nepotrebni dnevi, ko so bili le redki v službi ... Na Goričkem pa je bilo že preveč snega. Še veter ga je nanosil ravno tja, kjer je bil najbolj v napoto. Cesta do Šálovce, do koder se je iz Váraša še dalo priti z vlakom, ni bila prevozna. Niti Mêšič s svojim težkim novim tamom ni mogel več z dvorišča. Ni se dalo več zatiskati si oči, vas je bila odrezana. Med sabo pa so imeli mrtveca, ki ni bil eden izmed njih, temveč je bil gospod, ki mu bodo mnogi želeli priti na pogreb.

»Kaj boš?« je vprašala Trejzka, ki je že razbrala, da nekaj namerava.

»Šel bom v Šálovce,« se je odločil.

»V Šálovce?« se je začudila. »Tudi tam je vse zaprto,« ga je skušala ustaviti.